Reacties op het Nationaal Burgerberaad Klimaat van bedrijven en organisaties uit de samenleving

Nationaal
Burgerberaad
Klimaat

Organisatie	Naam	Quote
Jumbo	Julian Markus (Lead MVO Jumbo Supermarkten)	We hechten veel waarde aan de stem van het Nationaal Burgerberaad Klimaat; immers burgers zijn ook onze klanten. De inzichten die daaruit voortkomen nemen we mee in de verdere verduurzaming van ons assortiment en onze bedrijfsvoering.
Consumentenbond	Petra van der Aa (Belangenbehartiger energie en duurzaamheid)	De Consumentenbond ondersteunt de aanbeveling van het burgerberaad 'Lang leven(de) spullen!: Spullen moeten langer mee kunnen gaan'. Consumenten willen producten die langer meegaan, beter te repareren zijn en betaalbaar blijven in gebruik. We maken ons hard voor betere naleving van garantierechten, zodat consumenten krijgen waar ze recht op hebben. Op veel producten heb je langer garantie dan consumenten denken. Gaat een product binnen de verwachte levensduur kapot, dan moet het product kosteloos worden gerepareerd. Dat zorgt ervoor dat producten langer meegaan en niet onnodig worden vervangen.
Duurzame Luchtvaart Tafel	Lodewijk Asscher (Onafhankelijk voorzitter)	Bewust vliegen vind ik een hele slimme, want als het alleen maar gaat over wel of niet vliegen, dan zit de een met vliegschaamte chagrijnig in het vliegtuig en de ander is boos op de buurman die in het vliegtuig zit. Dat leidt tot meer woede en niet tot minder uitstoot. Dus ik denk dat dit een heel slim frame en slim concept is.
Lidl	Chantal Goenee (adviseur duurzaamheid)	Het advies van het Nationaal Burgerberaad Klimaat is een helder signaal aan de politiek en het bedrijfsleven: de samenleving is klaar voor impactvolle stappen. Lidl steunt het advies van het Burgerberaad en kijkt uit naar de reactie van het kabinet. Alleen met daadkrachtig beleid kunnen we als maatschappij de grote klimaatuitdagingen van deze tijd aanpakken.
NS	Miryam de With (Directeur Corporate Affairs)	Wij kunnen het niet alleen. Onze missie is al jaren Nederland bereikbaar maken voor iedereen. Met iedereen. We voelen ons dus ondersteund. Wat gaan wij doen? We zien aanbevelingen waar we voorzichtig mee bezig zijn. Maar ook ruimtelijke ordening. Wij willen zorgen dat de nieuwe huizen die gebouwd gaan worden goed en duurzaam worden ontsloten met een goede ov verbinding. Ik roep iedereen op om te helpen en we doen het heel graag samen.
Schiphol		Schiphol steunt de aanpak van het Nationaal Burgerberaad Klimaat.

		Het is belangrijk dat heel Nederland meedenkt over complexe vraagstukken die ons allemaal aangaan. Samen met het kabinet, maatschappelijke organisaties, bedrijven en gebruikers moeten we zoeken naar wat werkt: maatregelen die zorgen voor verduurzaming én Nederland bereikbaar houden.
LTO	Erwin Haveman (strategisch beleidsadviseur)	Het burgerberaad laat zien dat Nederlanders samen vooruit willen. De oproep om Nederland weer gidsland te laten zijn, spreekt ons aan. Juist de land- en tuinbouw kan met innovatiekracht, ondernemerschap en praktijkkennis een grote bijdrage leveren aan oplossingen voor klimaat, biodiversiteit, water en voedselzekerheid. Wij herkennen ook de oproep om te kiezen voor grote plannen die echt iets oplossen. Als sector zetten wij al jaren in op strategische verduurzaming: integraal, met oog voor klimaat, stikstof, biodiversiteit én economisch perspectief voor ondernemers. Langjarig perspectief richting 2050 is daarbij cruciaal. Boeren en tuinders investeren voor generaties. Alleen met stabiel en voorspelbaar beleid kunnen ondernemers grote stappen zetten en hun bedrijf toekomstbestendig ontwikkelen. De politiek is nu aan zet. Binnen de land- en tuinbouw zijn verkenningen uitgevoerd en scenario's ontwikkeld. Maar zonder heldere keuzes, consistent beleid en uitvoerbaarheid blijft transitie steken in onzekerheid. Kortom: in de basis zien wij veel overeenkomsten tussen het klimaatberaad en onze visie op de klimaattoekomst.
Sociaal-Economische Raad	Kim Putters (voorzitter)	De grote uitdagingen van deze tijd lossen we niet op vanuit een ivoren toren, maar samen. Het Burgerberaad Klimaat is daar een goed voorbeeld van. De Sociaal-Economische Raad vindt de inzichten die werden gedeeld tijdens onze raadsvergadering van grote waarde. Ook de SER zet in op brede participatie om het draagvlak en de kwaliteit van zijn adviezen te versterken.
NS	Liesbeth Kaashoek (Raad van Bestuur)	Voor de maatregelen die jullie voorstellen met betrekking tot treinverkeer binnen Nederland staan we met energie aan jullie zijde.

NRC	Wouter van Noort	Dit burgerberaad is een cruciaal experiment om onze democratie te updaten voor de turbulentie van de komende jaren.
Algemene Rekenkamer	Natacha Malick (Directeur Economie en Leefbaarheid Algemene Rekenkamer)	Dankzij het burgerberaad krijgen burgers de mogelijkheid om concrete en meetbare doelen te formuleren, en juist dit heeft de Rijksoverheid nodig.
Consumentenbond	Olof King (directeur belangenbehartiging)	Collega's of andere bedrijven zeggen altijd: 'fijn dat onze consument dat roept, maar dat is maar een deel van de bevolking'. Nu kunnen we aangeven: 'wacht eens even, er liggen vanuit het burgerberaad talloze aanbevelingen dus je moet wel van goede huize komen om die te negeren'. Dat is van enorme toegevoegde waarde. Het smaakt wat ons betreft naar meer.
Autoriteit Consument & Markt	Manon Leijten (Raad van Bestuur)	De ACM zet zich in voor het versnellen van de energietransitie en verduurzaming. De aanbevelingen van het Burgerberaad Klimaat sluiten hier naadloos op aan. Het Burgerberaad Klimaat laat zien dat mensen bereid zijn om verregaande stappen te zetten voor een duurzamer Nederland, mits de lasten eerlijk worden verdeeld. Die boodschap nemen wij ter harte.
Fietsersbond	Esther van Garderen (directeur)	Voor het Nationaal Burgerberaad Klimaat verzorgde de Fietsersbond een zaterdagochtend over mobiliteit. De deelnemers kwamen uit alle uithoeken van het land en hadden heel verschillende achtergronden en opvattingen. Toch waren ze geanimeerd met elkaar in gesprek. De methode van Burgerberaad laat zien, dat vele meningen toch tot een mooi advies kunnen leiden. En voor ons als Fietsersbond heeft het ook direct iets opgeleverd: We zijn zelf aan de slag gegaan met de methode van Burgerberaad om toe te passen binnen onze vereniging!
Medewerkers voor onze Toekomst	Arjan Keizer	In tijden van polarisatie is het essentieel dat we met elkaar in gesprek blijven. Dat is zo inspirerend aan de opzet van het burgerberaad. En ook blijkt dat er veel steun is voor oplossingen, onafhankelijk van iemands standpunt. Want iedereen wil het beste voor onze toekomst.
Op persoonlijke titel	Jeroen Smit (journalist)	Het is de hoogste tijd dat we elkaar in de ogen kijken, ons realiseren dat we ons allemaal dezelfde zorgen maken. Dat vertrouwen stelt ons in staat om samen te werken aan een duurzame circulaire economie. / Elkaar echt ontmoeten zorgt voor het vertrouwen dat nodig

		is om samen onze wereld toekomstbestendig te maken.
Coöperatie LerenvoorMorgen	Giuseppe van der Helm	De adviezen van het burgerberaad klimaat bevestigen wat wij al jaren zeggen: toekomstgericht onderwijs gaat over (klimaat)kennis maar ook over vaardigheden als het voeren van een open dialoog en kritisch leren nadenken. Door jongeren actief te betrekken en thema's zoals klimaat breed te verankeren in het onderwijs, bouwen we aan een rechtvaardige en veerkrachtige samenleving.
Rathenau Instituut	Eefje Cuppen (directeur)	Het burgerberaad heeft opnieuw laten zien dat het echt de moeite waard is om te investeren in dialogen met de samenleving. Met de juiste methode en passende middelen komt een groep mensen met hele uiteenlopende achtergronden, kennis en meningen tot zeer genuanceerde, goedgeïnformeerde en rijke aanbevelingen voor beleid!
Jonge Klimaatbeweging	Daan Zieren (voorzitter ten tijde van kabinetsreactie)	De Jonge Klimaatbeweging neemt de adviezen van het burgerberaad mee in onze oproepen aan politici en beleidsmakers, om te laten zien dat Nederland echt achter meer actie staat en dat we samen de klimaattransitie kunnen verwezenlijken!
Op persoonlijke titel	Eva Rovers	Ik wil gemeentes en het Rijk helpen om burgerberaden een permanente plek te geven in onze democratie. We moeten dit koesteren en zo veel mogelijk onder de aandacht brengen, want dit advies is hét bewijs dat mensen verschillen kunnen overbruggen en gezamenlijk tot oplossingen kunnen komen waar de politiek echt mee geholpen is.
Creathlon	Janine Kool-Middelkoop (projectleider en materiaalontwikkelaar WHY burgerschap mbo)	Wij hebben voor onze mbo-methode WHY burgerschap mbo een interview gehouden met een jonge deelnemer aan het burgerberaad. Door zijn persoonlijke ervaring krijgen mbo-studenten een concreet beeld van hoe jongeren kunnen meedenken en meepraten over maatschappelijke vraagstukken. Het interview stimuleert hen om na te denken over hun eigen rol in de samenleving.
Op persoonlijke titel	Jetske Bouma (programmaleider Planbureau voor de Leefomgeving)	Het burgerberaad heeft mij geïnspireerd om me nadrukkelijker te verhouden tot de samenleving. Kennis speelt een essentiële rol in democratische besluitvormingsprocessen en het is belangrijk om daarbij de ervaringen, meningen en waarden van burgers mee te nemen. Het burgerberaad heeft laten zien dat het uitwisselen van kennis en van verschillende perspectieven op die kennis helpt om

		verschillen te overbruggen en te komen tot oplossingen. Dit inspireert mij om me met nog meer energie in te zetten voor vergroting en verbetering van de kennisbasis rond klimaat- en leefomgevingsvraagstukken en daarmee bij te dragen aan de oplossing van deze complexe problemen
Op persoonlijke titel	Jasper Zuure	Het Nationaal Burgerberaad Klimaat heeft mij geïnspireerd om klimaatbeleid te zien als een proeftuin voor democratische innovatie waaraan ik als onderzoeker en adviseur wil bijdragen.
Voedingscentrum	Lilou van Lieshout (Expert Duurzaam Eten)	Het burgerberaad heeft mijn organisatie geïnspireerd om ons blijvend in te zetten voor integrale adviezen voor gezond en duurzaam eten en het verminderen van voedselverspilling thuis. Het Voedingscentrum en de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling werken aan bewustwording en gedragsverandering met voorlichting, campagnes en structurele monitoring van voedselverspilling thuis, stimuleren gemeentes om een beleidsplan te maken over voedselverspilling aan de hand van een blauwdruk voor gemeenten en werken met een netwerk aan producenten aan duidelijkere communicatie voor consumenten met iconen die de twee verschillende houdbaarheidsdatums verduidelijken. Het Voedingscentrum stimuleert het verbinden van gezondheid en duurzaamheid in de adviezen voor veranderen van eetpatronen, zoals de Schijf van Vijf. Aanvullend stimuleert het Voedingscentrum om te kiezen voor duurzaam geproduceerde producten met een topkeurmerk, waaronder biologisch.
Planbureau voor de Leefomgeving	Jaco Stremler (sectorhoofd klimaat lucht en energie)	Het burgerberaad heeft het PBL geïnspireerd om wetenschappelijke kennis nog beter toegankelijk en begrijpelijk te maken voor burgers. En het PBL zal de aanbevelingen die het kabinet overneemt nader analyseren in het kader van de jaarlijkse klimaat- en energie verkenning.
Op persoonlijke titel	Karim Amghar (schrijver en docent)	Wat mij raakt aan dit advies is dat jongeren niet alleen worden gezien als 'de toekomst', maar eindelijk ook als mensen die NU mogen meedenken. De aanbeveling over open dialoog, kritisch denken en actief burgerschap sluit precies aan bij wat onderwijs zou moeten zijn: jongeren leren hoe ze samenleven, luisteren,

		twijfelen en verantwoordelijkheid nemen in een kwetsbare wereld.
Stichting Samen Tegen Voedselverspilling	Toine Timmermans (directeur)	Het advies van het burgerberaad over voedselverspilling komt overeen met de strategie van Samen Tegen Voedselverspilling en sluit uitstekend aan op lopende activiteiten en de toekomstplannen. Samen Tegen Voedselverspilling heeft afgelopen jaren enorm veel werk verzet om verspilling te voorkomen en coalities gevormd van gemeenten en bedrijven, en met succes, de verspilling is inmiddels met 20% gedaald, vertaald naar klimaat jaarlijks ruim 1 Mton lagere uitstoot van broeikasgassen. We zijn het met elkaar eens dat inzet op terugdringen van voedselverspilling een 'no-regret' aanbeveling is. En een bevestiging dat we op de goede weg zijn, en dat de link naar klimaatactie door burgers wordt herkend.
Teachers For Climate	Marije van Bommel	Het advies ondersteunt onze missie van Teachers for Climate. Met minder aandacht voor het debat en juist méér aandacht voor de democratische dialoog; in de vorm van o.a het schoolberaad (waar enkele onderwijsinstellingen in het vo en mbo al mee zijn gestart). In het onderwijscurriculum willen we standaard kennis over duurzaamheid met extra aandacht voor het klimaat, zodat de nieuwe generaties bewuster duurzame keuzes kunnen maken en zich betrokken voelen bij klimaatbeleid en een duurzame samenleving.
Trouw	Hoofdredactioneel commentaar Trouw	Het burgerberaad heeft de potentie om de beleidsimpasse die vaak het gevolg is van polarisatie te doorbreken.
Impact Economy Foundation	Werner Schouten (directeur)	Het burgerberaad laat zien dat we samen méér willen en durven voor de klimaattransitie dan we individueel denken. Aan de slag met de klimaattransitie!
Nationaal Klimaatplatform	Kees Vendrik (voorzitter)	Het burgerberaad heeft ons als organisatie geïnspireerd om met kracht onze initiatieven voort te zetten om de wijsheid van de samenleving aan te boren en te mobiliseren. Nu de minister van KGG recent heeft besloten dat ons mandaat wordt verlengd kunnen we daar tot en met 2030 mee doorgaan. Het NKP zet – in vervolg op het advies van het burgerberaad – de dialoog met groepen in de samenleving (in het bijzonder jongeren) voort om kansen voor verduurzaming te signaleren en duurzame maatschappelijke initiatief te bevorderen. Dat is onze kerntaak.

HVC	Raymond Kollau	Duurzame keuzes maak je niet alleen. HVC brengt als toonzettend publiek energie- en afvalbedrijf gemeenten, waterschappen en inwoners samen om te werken aan recycling van grondstoffen, productie en levering van duurzame warmte en het afscheid van aardgas en restafval. Met goede initiatieven als het Burgerberaad Klimaat organiseren we het gesprek dat nodig is voor gedragen, toekomstbestendige oplossingen.
Repair Café	Martine Postma (directeur)	Wij zijn uiteraard al aan de slag met de aanbeveling dat spullen langer mee moeten gaan. Ons groeiende netwerk laat zien dat steeds meer mensen dat met ons eens zijn. En dat blijkt ook uit het feit dat de aanbevelingen op reparatiegebied met 94 procent zijn aangenomen. Kortom: wij voelen ons door het burgerberaad gesteund om door te gaan waar we al mee bezig waren.
Open State Foundation	Serv Wiemers (directeur ten tijde van kabinetsreactie)	Democratie werkt alleen als burgers zo dicht mogelijk op besluitvorming staan. Het burgerberaad is daarvoor een fantastisch instrument. Het inspireert mij dat het burgerberaad met een aanbeveling kwam die daar juist over gaat: maak lobbyen inzichtelijk en toegankelijk voor iedereen. Maatschappij en overheid moeten nu dus snel aan de slag gaan met de invoering van een lobby register.
Interprovinciaal Overleg	Pamela Young (MT-lid)	Een aantal van de 13 aanbevelingen heeft raakvlakken met thema's waar we ook gezamenlijk in IPO verband met de provincies in optrekken. Denk aan het pakken van de regie op de ruimtelijke ordening en het versnellen van de circulaire economie. Dit zijn dus ook thema's die bij ons onderwerp van gesprek zijn en die regelmatig ook tot vergelijkbare discussies leiden.
Coalitie Anders Reizen	Gwen Jansen (directeur)	De adviezen van het Nationaal Burgerberaad Klimaat sluiten mooi aan op de ambities van werkgevers binnen Coalitie Anders Reizen. Het is een mooie bevestiging dat deelnemers van het burgerberaad – waaronder veel werknemers en ondernemers – dezelfde kansen zien voor duurzame mobiliteit. Dus adviezen, zoals een fietsvergoeding van €0,50 per kilometer, hebben wij meegenomen in ons lopende onderzoek naar verruiming en vereenvoudiging van de werkkostenregeling (WKR). Ook het stimuleren van de trein in plaats van het vliegtuig heeft onze volle aandacht.
TAUW Nederland	Henry Raben	Het burgerberaad maakt circulariteit concreet: langer gebruik van spullen en slimmer omgaan

		met grondstoffen. Dat zien wij terug in de praktijk. Onze rol als advies- en ingenieursbureau is om die beweging uitvoerbaar te maken, in projecten, in ontwerpen en in keuzes die organisaties dagelijks maken.
Natuur en Milieufederaties	Marije Breedveld	Wat het burgerberaad klimaat heeft bereikt, stemt ons hoopvol. Burgers die zelf de diepte ingaan en uitkomen met concrete voorstellen voor eerlijker beleid, duurzamere landbouw en bewustere consumptie, dat is democratie op z'n best. De Natuur en Milieufederaties herkennen veel van hun eigen werk in deze aanbevelingen. Wij geloven dat echte verandering van onderop komt: via de energiecoöperatie in de wijk, de boer die omschakelt, de gemeente die burgers vroeg aan tafel zet. Dit advies versterkt die beweging en geeft haar een nationaal podium. Wij nemen de aanbevelingen mee als kompas voor onze inzet in de provincies en hopen dat het kabinet dat ook doet.
Nationale Jeugdraad	Pim van den Dool (bestuurslid politiek ten tijde van kabinetsreactie)	Wij zijn blij dat 90% van het burgerberaad vóór een krachtige stem van jongeren bij het maken van klimaatbeleid is. Om die jongeren ook die stem te geven is het essentieel dat het ministerie structureel jongeren betrekt en jongerenorganisaties op het gebied van klimaat serieus neemt én ondersteunt. Want de jongeren staan er klaar voor, nu u nog.
Groene 11/Stichting de Noordzee	Ewout van Galen (voorzitter)	Vanuit Stichting De Noordzee herkennen wij die oproep tot eerlijk en toekomstgericht beleid. De Noordzee speelt namelijk een sleutelrol in de klimaattransitie van Nederland. Op zee komen grote opgaven samen: energie, voedsel, natuur, economie en ruimtegebruik. Dat vraagt om keuzes én om regie. De boodschap van dit burgerberaad is wat mij betreft helder: Nederlanders zijn bereid om stappen te zetten richting die toekomst.
Raad van State	Marijke Vos (Staatsraad)	Het is heel bijzonder hoe een zo diverse groep deelnemers met verschillende achtergronden ideeën over klimaat tot zulke goede gesprekken en gedeelde opvattingen over oplossingen is gekomen. Dit is erg hoopvol en inspirerend. Hier kunnen we allemaal van leren.
Milieu Centraal	Ben van Broeckhuijsen	Het burgerberaad was een representatieve doorsnede van Nederland en die groep is in ruime meerderheid voor duurzame

		verandering. Dat bevestigt wat we ook zien in onze eigen Monitor Duurzaam Leven: het draagvlak in de samenleving is groter dan het publieke debat soms doet vermoeden. Dat geeft ons energie.
Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid		Het burgerberaad heeft onze organisatie geïnspireerd om verder na te denken over manieren om burgers bij de vorming van beleid te betrekken en wat dat vraagt van de voorbereiding en aanpak daarbij.
De Kleine Ambassade	Erik Korenstra	Het burgerberaad heeft de Kleine Ambassade geïnspireerd om kinderen en jongeren te blijven betrekken bij klimaatbeleid, zodat hun stem een structurele plek blijft behouden in de dialoog.
Sociaal en Cultureel Planbureau	Karen van Oudenhoven (directeur)	Dit burgerberaad laat heel mooi zien dat mensen met heel verschillende achtergronden en perspectieven toch met elkaar goeie routes kunnen uitstippelen en met goeie oplossingen komen voor grote vraagstukken. Dus ook al zijn we verschillend, we kunnen best met elkaar de route bepalen.
Stichting Samen Tegen Voedselverspilling	Gerda Verburg (voorzitter)	We zijn als Nederland koploper in het halveren van de voedselverspilling, maar er moet en kan nog veel meer. Want het is nodig! Het burgerberaad heeft ons een extra zetje gegeven.
Mobiliteitsalliantie	Stephanie Wagenaar (directeur)	Mobiliteit is geen doel voor ons op zich, maar het is wel een voorwaarde voor een robuuste economie en om mee te kunnen doen in de samenleving. Daarom zijn adviezen die dagelijks het leven van mensen raken heel belangrijk. We zien niet alleen ambitie in jullie adviezen maar ook het oog voor haalbaarheid, want duurzame mobiliteit vraagt zowel dat het praktisch is, maar dat het ook betaalbaar is.